

FILMHANDLEDNING

Prima Ballerina & Musen och balettflickan



Distribution:
Filmcentrum/Filmo,
Box 2068, 103 12 Stockholm,
08-23 27 50

Text: Helena Danielsson, 1990

Utgiven av Filminstitutet
Box 27 126, 102 52 Stockholm, 08-665 11 00

Inledning

Den här filmhandledningen berör två filmer som lämpar sig för lite yngre barn. De kan med behållning även ses av äldre, varvid filmtips till efterbearbetning finns för lite varierande åldrar. Handledningen är upplagd på följande vis:

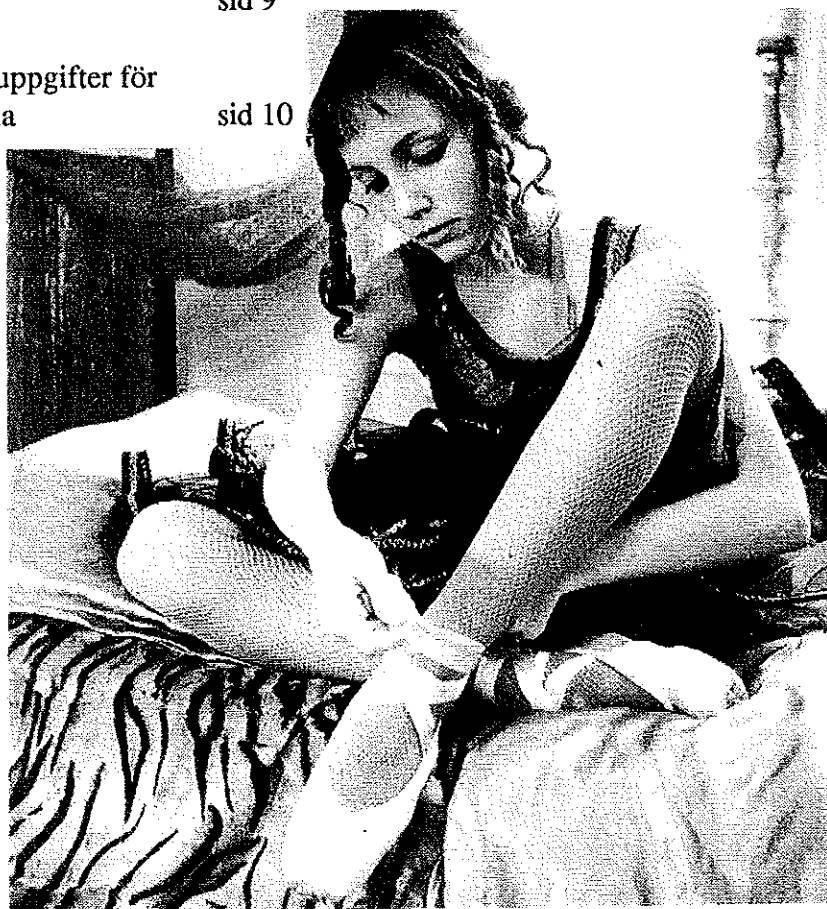
Musen och balettflickan

Filmens handling	sid 2
Filmens form	sid 3
Efter filmen	sid 4

Prima Ballerina

Om regissören	sid 5
Filmens handling	sid 6
Filmens budskap	sid 8
Filmens form	sid 8
Efter filmen	sid 9

Produktionsuppgifter för båda filmerna	sid 10
---	--------



Musen och balettflickan

Filmens handling

Musen och balettflickan är en kort spelfilm där en ung flicka med dansösambitioner och en livs levande liten mus spelar huvudrollerna.

Musen är mycket förtjust i flickan och drömmer om hennes kärlek. Men flickan ägnar inte musen någon nämnvärd uppmärksamhet - hennes beundran går i stället i riktning mot den stora starka tigern. Han finns i form av en affisch på hennes vägg, som porslins huvud på golvet och i avtryck på hennes favorittröja.

Musen gör hela tiden sitt bästa för att flickan ska lägga märke till honom. Han väcker henne, finns med på hennes frukostbord och bygger bo i hennes balettsko. Men flickan är inte särskilt lättflirtad och trots sina ansträngningar får musen mer irritation än kärlek i retur.

En dag när flickan ska till sin dansträning är hon riktigt sent ute. Hon har sådan röra omkring sig att hon inte hittar sina saker och fylls av oro över att inte kunna bli någon bra dansös om hon inte passar träningen. Stressad drar hon ner den balettsko som musen rumsterar i - och gör det med ett sådant ryck att bandet går sönder. I ilskan skyller hon på musen och tycker att allt är hans fel!

Men musen ger sig inte och muntrar upp flickan med sång när hon känner sig bedrövad. Hennes självförtroende stärks och inför sin egen spegelbild och framför musens ögon dansar hon snart åter. Hon börjar tycka att musen trots allt är ganska rar och har andra kvalitéer än den stora tigern.

Belåten vilar musen i flickans hand, värmd av hennes smeksamma blick och tonfall då hon säger: "Nån tiger är du inte men du är ändå en söt liten mus".

Filmens form

Filmen är rapsodiskt uppbyggd med textade skyltar som mellanslag. En speakerröst läser som förtydligande dessa texter högt. Monolog och dialog görs också i speakerform med samma röst, variationsrikt agerande både flickan och musen. Till bilderna vilar ibland, i stället för bärande speaker, musik av Strauss och Chopin. Helheten blir enkel och tydlig. Detta tillika med filmens lugna tempo gör den lätt att följa.

Handlingen tilldrar sig i flickans hem, förutom i några korta utblickar i fantasin till tigern och tigrars miljö. Dessa tankehopp kan vara en hake för de allra yngsta tittarna. En kort förklaring före eller under filmen kan underlätta förståelsen.

Filmens textskyltar:

MUSEN ÄLSKAR BALETTFLICKAN

- MEN BALETTFLICKAN ÄLSKAR TIGERN

MUSEN GÖR SITT BÄSTA

MUSEN ANSTRÄNGER SIG

MUSEN ÄR GANSKA SÖT TROTS ALLT

Musens kärlekssång:

*"Ja, jag såg många flickor dansa
men jag såg aldrig en som dig
och visste jag att du vill ha mig
så skulle jag vara hos dig
- varannan dag -
ungefärligen!"*

Efter filmen

Filmen har trots sin korta längd flera olika ingredienser som kan inspirera till samtal och andra aktiviteter. Dessa kan säkert te sig rätt olika beroende på åskådarbarnens ålder och mognad. Här nedan följer några exempel på temauppslag.

Att samtala om

Återberätta filmens handling i korthet. Använd eventuellt textskyltarnas innehåll som stöd.

Det stora tema som filmen berör är kärleken. Vem älskar man och varför? När känns kärlek bra och när känns det inte bra? Jämför kärlek mellan människor och djur med kärlek till ting? Kärlek till låtsaskamrater?

Olika karaktärsdrag berörs. Budskap som förmedlas är bl a: "Är man bara envis ska det nog lyckas det hela", tänkte musen om sin uppvaktning och allt vad han tog sig för. "Med ständig träning och självdisciplin kan jag bli balettdansös", tänkte flickan.

Filmen förmedlar också tankar om etik och moral:

Att skylla från sig på någon annan om något går fel.

Att slarvighet kan få konsekvenser.

Att man mår gott av tröst vid sorgearbete.

Att det är viktigt att få uppmuntran för att utvecklas.

Att den som är störst och starkast inte alltid är den självklare vinnaren.

Ge exempel på var i filmens handling dessa olika saker kommer till uttryck!

Som vuxen kan man också se filmen symboliskt. Att människan helst vill se och uppskatta den starka sidan - "tigern" - hos sig själv. Men att även lära sig tycka om den svagare delen - "musen" - inom sig, har sin styrka. Kanhända kan även litet mer reflekterande barn känna igen sig i den tanken?

Att göra

Lek att ni är "lilla musen" respektive "stora tigern".

Sjung musens "kärlekssång" till flickan.

Rita någon bild från filmens handling.

Lyssna till musik och rör er själva rytmiskt till.

Prima Ballerina

Om regissören

Regissören är en kvinna som heter Angelica Lundqvist. Innan hon gjorde denna film har hon sysslat med lite olika fält inom film- och teaterbranschen. Angelica Lundqvist föddes 1949 i Stockholm. Efter bl a film- och teaterstudier vid Stockholms universitet 1969-73 började hon vid Statens Scenskola. Efter genomgången 3-årig utbildning där arbetade hon som skådespelerska i Malmö, Helsingborg och Stockholms stadsteater. Hon har sen kommit att ägna sig åt kurser i dramatik på Dramatiska Institutet, arbetat som manusförfattare och dramaturg vid TV.

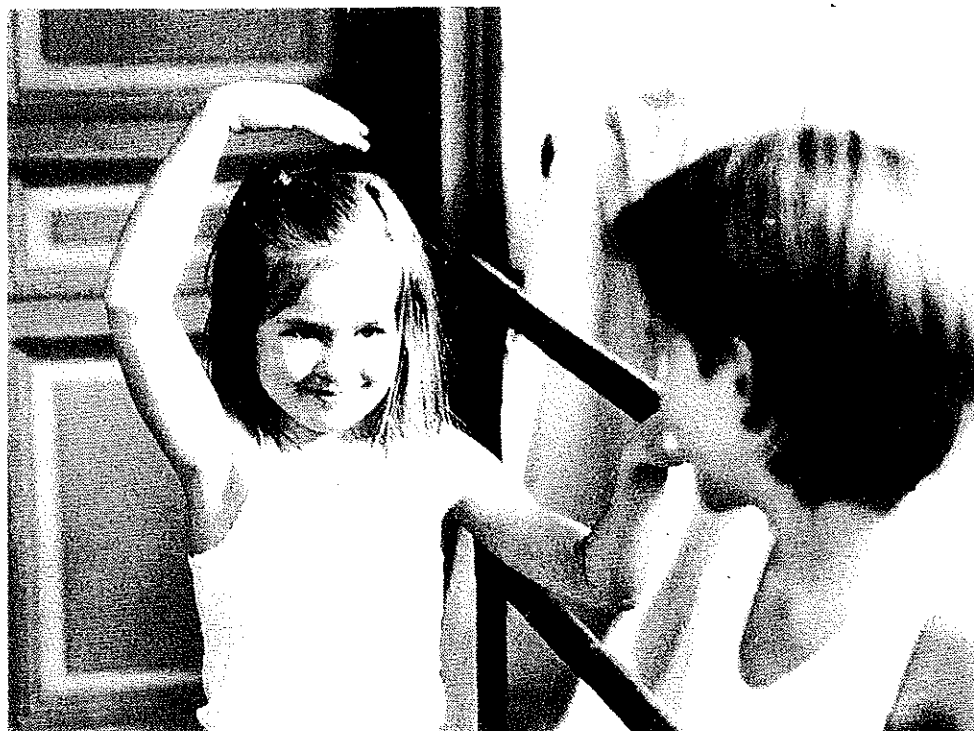
Prima Ballerina är hennes regidebut. För *Prima Ballerina* fick hon i juni 1990 mottaga juryns Hedersomnämning i Nordisk Panoramas kortfilmstävling i Grimstad, Norge.



Filmens handling

En film om en liten flicka vars mamma hade som barndomsdröm att bli balettdansös. När de båda är ute och går stannar mamman för att titta beundrande på bilder av balleriner. När flickan fyller år önskar hon sig "en glitterstjärna, en storebror och en alldeles egen kanin". Men hon blir besviken. Visserligen får hon en glitterstjärna, men i det största paketet ligger en rosa tyllkjol - något som mamman nog egentligen själv velat ha som barn...

Så börjar flickan om dock utan någon större entusiasm att ta danslektioner. Balettmästaren är inte vidare snäll, tycker flickan, men däremot uppskattar hon pianofröken. Den ende pojken i gruppen tycker hon också om. Han kallas för Spinken. Dessa båda finner snart varann och blir vänner. Innan de skiljs efter första lektionen lånar flickan sin glitterstjärna till Spinken och får i gengäld låna hans leksakskanin.



Vid andra lektionen får flickan tillsägelse av den stränge balettmästaren. Då smiter hon iväg ut och får med sig Spinken. Tillsammans har de en trevlig fritimme på stan med bl a besök i en djuraffär. När de kommer tillbaka är både mammorna och läraren upprörda.

Flickan får träna "hemläxa" tillsammans med sin mamma. Hon ser hur mamman trivs i sin dansroll, men själv sätter hon sig på tvären. Mamman tror att allt kanske blir bättre om flickan i stället får en blå dress som de övriga

flickorna i gruppen har. Rustad med en sådan kliver flickan gången därpå iväg till balettlektionen. Besviken konstaterar hon dock att Spinken fått flytta till en annan grupp. Då bestämmer sig flickan för att sluta.

När mamman kommer möter hon den sorgsna flickan som gråter inte bara över förlusten av Spinken utan också över att behöva göra sin mamma besviken.

Mamman förstår och tröstar henne. När de lämnar huset står till flickans glädje Spinken utanför för att byta tillbaka sin leksakskanin. Han bjuds att följa med flickan och hennes mamma. Och allt får en riktigt bra upplösning - de går till en djuraffär och flickan får en riktig kanin.

Inom sig konstaterar hon att nu har ju faktiskt egentligen alla hennes önskningar slagit in:

- först fick hon en glitterstjärna
- sen har hon genom att hon hamnade på baletten fått en slags storebror och
- till slut har hon också fått en alldeles egen levande kanin.



Filmens budskap

Detta är en film som lämpar sig både för barn och vuxna. Den är en värdefull tankeställare till föräldrar som i aningslöshet försöker förmå barnen till prestationer de ej själva klarade eller fick tillfälle till.

Med sin humoristiska mjuka ton lockar den lätt barn från förskoleåldern och en bit uppåt till igenkännande. Vilket barn har inte någon gång känt ett tryck från föräldrarna på att göra något de egentligen inte tycker sig passa för? Men klarat sig genom att hitta någon likasinnad... Testat men sen sagt ifrån... Eller fastnat i olycklig inriktning.

Filmen kan inbjuda till frågor om dessa våra egna, men också styrda, val i livet. Om vänskaps betydelse. Och om inlevelse med andra människor.

Filmens form

Prima Ballerina är en spelfilm med både barn och vuxna som agerar. Flickans röst används både i dialog och "tankespråk" och blir bärande för filmens berättelse. Det är henne man i första hand identifierar sig med. Genom hennes mimik får vi ibland också tillfälle att spegla våra egna tankar och känslor.

Alla vuxna är lätt karikerade, vilket ger en smak av absurdism. Särskilt balettinstruktören kammar hem komiska poäng med sitt överdrivna utspel. Men riktigt små barn kan bli skrämmda, vilket kan göra det befogat med påpekan om att det faktiskt handlar om skådespeleri och att han t ex inte är dum på riktigt mot flickan.

Pianofrökens ansikte lyser av godmodighet och ger för övrigt en trygg balans till stämningen i danssalen.

Och mammorna bjuder alla på sina olika tydliga uttryck. Genom filmens form i det här hänseendet råder det ingen tvekan om vem som är snäll, arg, glad, etc och det är lätt för barnen att tolka de olika figurerna.

Musiken bidrar också till att förtydliga sinnesstämmningar. Ibland får vi dock helt vila i tystnad där blickar och ansiktsuttryck "talar" sitt språk. Det är tydligt och lättfattligt gjort.

För det vuxna ögat - och säkert också för många barn - finns också här och där andra detaljer i bildsceneriet som skapar lust för vidare associationer.

I sista scenen möter oss en ballerina. Hon uppmärksammas bara av flickan - och av oss. Varför finns hon där? Den frågan kan möjligen bli inledning till samtal efter filmen.

Efter filmen

Vad symboliserar ballerinan i sista bilden? Låt barnens funderingar flöda fritt om detta och om filmen i sin helhet.

Tips på några olika frågeställningar:

Varför vill mamman så gärna att flickan ska gå i balett?

Varför är flickan ledsen när hon väl slutat baletten, trots att hon inte vill gå där?

Vad önskar sig flickan i födelsedagspresent - och vad får hon?

Vem blir flickan vän med? Varför? Hur utvecklades deras vänskap?

Berättelsen föder troligtvis parallellt tankar hos barn till händelser som de själva varit med om. Låt varnen berätta om egna erfarenheter av t ex:

Födelsedagsönsknningar som gått om intet eller i uppfyllelse.

Tryggheten i vänskap till någon kamrat.

Glädje men också bekymmer med att ha djur.

Hobbies, något man sysslar med för att man gillar det eller är det föräldrars, kompisars eller någon annans idé?

Styrkan i att klara av att göra något fast man inte riktigt velat eller trott sig om att våga.

Dramatisera gärna några korta avsnitt ur filmen. Eller låt barnen rita och berätta.



Produktionsuppgifter

Musen och balettblickan

Manus och regi: Irene Werner Stage
Foto: Katia Forbett Petersen
Assistent.: Janne Klerk
Ljus & Ljud: Steen Dalin
Klippning: Kasper Schyberg
Scenografi: Camilla Stage
Musik: Strauss och Chopin
Aktörer: Balettflickan = Camilla Quistgaard från "Det danske baletteater"
Musen = från Hermann's Musecirkus
Tigern = från Knuthenborgs djurpark
Produktion: Hanne Höyberg Filmproduktion i samarbete med Danmarks Radio B&O Børnefilmrådet/Statens FilmCentral
c 1988 Danmark
Längd: 13 min
Svenskt tal
Distribution: Filmo AB

Prima Ballerina

Regi: Angelica Lundqvist
Manus: Ammie Björkstedt
Foto: Göran Nilsson
Ljud: Lars Rechlin
Musik: Björn Isfeldt
Skådespelare: Emilie Rosenkvist
Lena Strömdahl
Gustav Skarsgård
Sten Torsten Thuul
Margareta Tuul
Produktion: Prima Media/Ammie Björkstedt med stöd av SVT
c 1989 Sverige
Längd: 20 min
Färg
Distribution: FilmCentrum